

CUPRINS

ABREVIERI ȘI ACRONIME	5
CUVÂNT ÎNAINTE	21

Partea I-a

EVOLUȚIA ISTORICĂ A COMUNITĂȚILOR EUROPENE / UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL 1 - APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA IDEII DE UNITATE EUROPEANĂ	29
CAPITOLUL 2 - INSTITUIREA COMUNITĂȚILOR EUROPENE	41
2.1. Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (Ceco) – Primul pas către Europa Supranațională	41
2.1.1. <i>Preliminariile apariției Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO)</i>	41
2.1.2. <i>Structura Tratatului instituind Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (TCECO)</i>	42
2.1.3. <i>Prevederi ale Tratatului de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (TCECO)</i>	42
2.2. Instituirea Comunității Economice Europene și a Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA)	43
2.2.1. <i>Premisele apariției Comunității Economice Europene (CEE) și a Comunității Europene A Energiei Atomice (CEEA)</i>	43
2.2.2. <i>Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene (TCEE)</i>	45
2.2.2.1. <i>Structura TCEE</i>	45
2.2.2.2. <i>Scopul și misiunea Comunității Economice Europene (CEE) în reglementarea tratatului institutiv</i>	47
2.2.3. <i>Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (TCEEA)</i>	48
2.2.3.1. <i>Structura TCEEA</i>	48
2.2.3.2. <i>Scopul și misiunea Comunității Europene a Energiei Atomice (CEEA) în reglementarea tratatului institutiv</i>	49
CAPITOLUL 3 - EVOLUȚIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE PÂNĂ LA APARIȚIA UNIUNII EUROPENE	51
3.1. Aspecte generale	51
3.2. Extinderea Comunităților Europene	51
3.3. Evoluții normative privind funcționarea Comunităților Europene	53
3.3.1. <i>Unificarea instituțională ca urmare a reformei realizate prin Tratatul de fuziune</i>	53
3.3.2. <i>Actul Unic European (AUE) și importanța acestuia în relansarea construcției comunitare</i>	54

3.3.2.1. Preliminariile adoptării Actului Unic European (AUE)	54
3.3.2.2. Structura Actului Unic European (AUE).....	56
3.3.2.3. Prevederile Actului Unic European (AUE).....	56
3.4. Tratatul de la Maastricht: actul de naștere al Uniunii Europene.....	57
3.4.1. Preliminariile adoptării Tratatului de la Maastricht.....	57
3.4.2. Structura Tratatului de la Maastricht	58
3.4.3. Aspecte generale privind reforma realizată de Tratatul de la Maastricht	60
3.4.4. Elementele de noutate introduse prin Tratatul de la Maastricht	60
3.4.4.1. Instituirea Uniunii Europene ca o structură bazată pe trei piloni	60
3.4.4.2. Prevederi instituționale	61
3.4.4.3. Cetățenia europeană	62
3.4.4.4. Uniunea economică și monetară	63
3.4.5. Revizuirea Tratatului de la Maastricht	64
CAPITOLUL 4 - TRATATELE DE REFORMĂ ADOPTATE DUPĂ INSTITUIREA	
UNIUNII EUROPENE.....	65
4.1. Consolidarea Uniunii Europene prin reforma realizată de Tratatul de la	
Amsterdam.....	65
4.1.1. Preliminariile adoptării Tratatului de la Amsterdam	65
4.1.2. Structura Tratatului de la Amsterdam	66
4.1.3. Reformele realizate de Tratatul de la Amsterdam.....	69
4.1.3.1. Aspecte generale.....	69
4.1.3.2. Reforma în cadrul Pilonului I – Comunitățile Europene	69
4.1.3.3. Reforma în cadrul Pilonului II - Politica externă și de securitate	
comună (PESC).....	70
4.1.3.4. Reforma în cadrul Pilonului III - Cooperarea în domeniul Justiției	
și Afacerilor Interne (JAI).....	71
4.2. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.....	71
4.2.1. Elaborarea și adoptarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii	
Europene	71
4.2.2. Structura Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	72
4.2.3. Statutul Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene	73
4.3. Reforma realizată prin Tratatul de la Nisa - Pregătirea Uniunii Europene pentru	
extindere	74
4.3.1. Preliminariile adoptării Tratatului de la Nisa	74
4.3.2. Structura Tratatului de la Nisa	75
4.3.3. Principalele reforme realizate de Tratatul de la Nisa	77
4.4. Tratatul instituind o Constituție pentru Europa și divergențele de opinii ale	
statelor membre cu privire la viitorul Uniunii Europene	79
4.4.1. Aspecte generale	79
4.4.2. Preliminariile adoptării Tratatului Constituțional	79
4.4.3. Structura Tratatului instituind o Constituție pentru Europa.....	82
4.4.4. Elementele de reformă și inovațiile prevăzute de Tratatul instituind o	
Constituție pentru Europa.....	83
4.4.4.1. Principiile pe care se întemeiază Uniunea Europeană	83
4.4.4.2. Instituțiile Uniunii Europene	85

4.4.4.3. <i>Procesul decizional în cadrul Uniunii Europene</i>	87
4.4.4.4. <i>Politicile Uniunii Europene</i>	88
4.5. <i>Tratatul de la Lisabona: o etapă importantă în evoluția Uniunii Europene</i>	89
4.5.1. <i>Negocierea și adoptarea Tratatului de la Lisabona</i>	89
4.5.2. <i>Ratificarea și intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona</i>	90
4.5.3. <i>Structura Tratatului de la Lisabona</i>	92
4.5.4. <i>Elementele de reformă și inovațiile introduse prin Tratatul de la Lisabona</i>	97
4.5.4.1. <i>Elementele de reformă privind cadrul general al Uniunii Europene</i>	97
4.5.4.2. <i>Elementele de reformă privind Politicile Uniunii Europene</i>	99
4.5.4.3. <i>Reforma instituțiilor Uniunii Europene</i>	102
CAPITOLUL 5 - ADERAREA ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ	106
5.1. <i>Scurt istoric al drumului României către Uniunea Europeană</i>	106
5.2. <i>Negocierile de aderare a României la Uniunea Europeană</i>	111
5.2.1. <i>Aspecte procedurale</i>	111
5.2.2. <i>Evoluția negocierilor de aderare a României la Uniunea Europeană</i>	114
5.3. <i>Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană</i>	117
5.3.1. <i>Aspecte generale și clarificări</i>	117
5.3.2. <i>Structura și conținutul Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană</i>	118
5.4. <i>Efectele semnării Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană</i>	123
5.5. <i>Măsurile tranzitorii aplicabile României convenite în cadrul negocierilor de aderare</i>	126
5.5.1. <i>Perioade de tranziție și derogări obținute de România în cadrul negocierilor de aderare</i>	126
5.5.2. <i>Angajamente specifice asumate și cerințe acceptate de România la încheierea negocierilor de aderare</i>	135
5.6. <i>Monitorizarea României în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare</i>	137
5.7. <i>Acțiuni la nivel național pentru realizarea reformelor necesare în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV)</i>	145

Partea a II-a
ORDINEA JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL 6 - UNIUNEA EUROPEANĂ: O CREAȚIE A DREPTULUI ȘI O COMUNITATE BAZATĂ PE DREPT	149
6.1. <i>Delimitări conceptuale</i>	149
6.2. <i>Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale dreptului Uniunii Europene</i>	149
6.3. <i>Izvoarele dreptului Uniunii Europene</i>	151
6.3.1. <i>Aspecte generale privind izvoarele dreptului Uniunii Europene</i>	151
6.3.2. <i>Izvoarele primare ale dreptului Uniunii</i>	152
6.3.3. <i>Izvoarele derivate ale dreptului Uniunii</i>	153

6.3.4. Normele de drept care provin din angajamentele externe ale Uniunii Europene	157
6.3.5. Izvoarele nescrise ale dreptului Uniunii Europene.....	157
CAPITOLUL 7 - PERSONALITATEA JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE	160
7.1. Aspecte generale privind dobândirea și exercitarea personalității juridice de către organizațiile internaționale interguvernamentale.....	160
7.2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene până la adoptarea Tratatului de la Lisabona	163
7.2.1. Situația existentă înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Maastricht	163
7.2.2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene în urma adoptării Tratatului de la Maastricht	164
7.2.3. Personalitatea juridică a Uniunii Europene în urma adoptării Tratatului de la Amsterdam	165
7.2.4. Personalitatea juridică a Uniunii Europene în urma adoptării Tratatului de la Nisa	165
7.2.5. Personalitatea juridică a Uniunii Europene în reglementarea Tratatului instituind o Constituție pentru Europa.....	166
7.3. Reglementarea personalității juridice a Uniunii Europene în urma reformei realizate prin Tratatul de la Lisabona	167
7.4. Limitele exercitării personalității juridice de către Uniunea Europeană în cadrul competențelor sale	168
7.4.1. Delimitarea competențelor Uniunii Europene în tratatele europene și în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).....	168
7.4.2. Exercițarea competențelor Uniunii Europene	169
7.4.3. Categoriile și domeniile de competențe ale Uniunii Europene.....	169
CAPITOLUL 8 - PROCESUL LEGISLATIV LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE	170
8.1. Aspecte generale privind procedura legislativă	170
8.2. Procedura consultării	171
8.3. Procedura cooperării.....	174
8.4. Procedura legislativă ordinară (fosta procedură de codecizie).....	174
8.5. Procedura avizului conform.....	177
CAPITOLUL 9 - ORDINEA JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE ÎN CONTEXTUL UNIFORMIZĂRII DREPTULUI LA NIVEL EUROPEAN	179
9.1. Considerente generale.....	179
9.2. Aplicabilitatea dreptului Uniunii Europene în dreptul intern al statelor membre....	179
9.2.1. Aplicabilitatea imediată	180
9.2.2. Aplicabilitatea directă.....	180
9.2.3. Aplicabilitatea prioritară	181
9.3. Obligația statelor membre de a transpune și aplica legislația Uniunii Europene	182
9.3.1. Aspecte generale	182
9.3.2. Procedura în constatarea neîndeplinirii obligațiilor statelor membre care decurg din tratate sau care rezultă din actele instituțiilor Uniunii	183

9.3.3. Măsurile adoptate la nivelul Uniunii Europene în vederea îmbunătățirii procesului de reglementare și pentru simplificarea, codificarea sau reformarea legislației.....	186
9.4. Raportul dintre dreptul Uniunii Europene și dreptul românesc în contextul uniformizării dreptului la nivel european	188

Partea a III-a

SISTEMUL INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL 10 - CARACTERISTICILE SISTEMULUI INSTITUȚIONAL AL UNIUNII EUROPENE.....	195
10.1. Aspecte generale privind instituțiile Uniunii Europene.....	195
10.2. Principii instituționale.....	196
10.2.1. Principiul reprezentării intereselor	196
10.2.2. Principiul atribuirii competențelor	197
10.2.3. Principiul echilibrului instituțional.....	197
10.2.4. Principiul cooperării instituționale.....	198
10.2.5. Principiul autonomiei instituționale.....	198
10.3. Repartizarea competențelor între instituțiile Uniunii Europene	198
10.3.1. Funcția legislativă.....	198
10.3.2. Funcția executivă	199
10.3.3. Funcția bugetară.....	199
10.3.4. Funcția de control.....	200
10.3.5. Funcția de reprezentare în plan internațional	200
CAPITOLUL 11 - PARLAMENTUL EUROPEAN.....	201
11.1. Constituirea Parlamentului European	201
11.2. Componenta Parlamentului European	201
11.3. Organizarea Parlamentului European	206
11.3.1. Organele de conducere ale Parlamentului European.....	206
11.3.2. Grupurile politice.....	209
11.3.3. Comisiile și delegațiile interparlamentare.....	210
11.3.4. Serviciile administrative.....	212
11.4. Funcționarea Parlamentului European.....	213
11.4.1. Sesiunile Parlamentului European.....	213
11.4.2. Ordinea lucrărilor Parlamentului European.....	214
11.4.3. Desfășurarea ședințelor	216
11.4.4. Cvorumul și votul	218
11.5. Funcțiile și competențele Parlamentului European	221
11.5.1. Funcția legislativă.....	221
11.5.2. Funcția bugetară.....	222
11.5.3. Competența Parlamentului European în materie de relații externe	223
11.5.4. Funcția de control asupra celorlalte instituții ale Uniunii Europene.....	223
CAPITOLUL 12 - CONSILIUL EUROPEAN	227
12.1. Constituirea și evoluția Consiliului European	227
12.2. Componenta și organizarea Consiliului European	231

12.3. Desfășurarea reuniunilor Consiliului European.....	232
12.3.1. Aspecte generale	232
12.3.2. Convocarea și locul de desfășurare a reuniunilor	232
12.3.3. Pregătirea lucrărilor Consiliului European	233
12.3.4. Desfășurarea lucrărilor Consiliului European	233
12.4. Competențele Consiliului European în urma adoptării Tratatului de la Lisabona.....	236
CAPITOLUL 13 - CONSILIUL UNIUNII EUROPENE	238
13.1. Înființarea și evoluția Consiliului Uniunii Europene	238
13.2. Componenta Consiliului Uniunii Europene.....	238
13.3. Organizarea Consiliului Uniunii Europene	239
13.3.1. Aspecte generale	239
13.3.2. Secretariatul General	240
13.3.3. Comitetul Reprezentanților Permanenți (COREPER)	240
13.3.4. Comitete și grupuri de lucru	242
13.3.4.1. Comitetele instituite de tratate și prin decizie interguvernamentală	243
13.3.4.2. Comitetele instituite prin acte ale Consiliului Uniunii Europene	245
13.3.4.3. Comitetele și grupurile de lucru instituite de COREPER	247
13.4. Funcționarea Consiliului Uniunii Europene	247
13.4.1. Președinția Consiliului Uniunii Europene	247
13.4.2. Modul de deliberare în cadrul Consiliului.....	249
13.5. Atribuțiile Consiliului Uniunii Europene	253
13.5.1. Aspecte generale	253
13.5.2. Negocierea și adoptarea legislației Uniunii Europene	253
13.5.3. Adoptarea bugetului Uniunii Europene	254
13.5.4. Coordonarea politicilor statelor membre	254
13.5.5. Definirea și punerea în aplicare a Politicii externe și de securitate comună	254
13.5.6. Încheierea acordurilor internaționale	255
CAPITOLUL 14 - COMISIA EUROPEANĂ.....	256
14.1. Constituirea și evoluția Comisiei Europene	256
14.2. Componenta Comisiei Europene și statutul membrilor acesteia	258
14.3. Organizarea Comisiei Europene	261
14.4. Funcționarea Comisiei Europene.....	263
14.4.1. Aspecte generale	263
14.4.2. Ședințele Comisiei Europene	264
14.5. Atribuțiile Comisiei Europene.....	265
14.5.1. Aspecte generale	265
14.5.2. Funcția de inițiativă legislativă	266
14.5.3. Funcția de execuție	267
14.5.4. Funcția de decizie	268
14.5.5. Funcția de supraveghere.....	269
14.5.6. Funcția de reprezentare	269

CAPITOLUL 15 - CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE.....	271
15.1. Înființarea și evoluția Curții de Justiție a Comunităților Europene/Uniunii Europene.....	271
15.2. Componerea și organizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	272
15.2.1. Aspecte generale.....	272
15.2.2. Curtea de Justiție.....	272
15.2.2.1. Componentă.....	272
15.2.2.2. Statutul judecătorilor și avocaților generali.....	273
15.2.2.3. Organizarea Curții de Justiție.....	274
15.2.2.4. Funcționarea Curții de Justiție.....	277
15.2.2.5. Procedura de judecată.....	277
15.2.2.6. Competența Curții de Justiție.....	279
15.2.3. Tribunalul.....	281
15.2.3.1. Componenta Tribunalului.....	281
15.2.3.2. Organizarea Tribunalului.....	282
15.2.3.3. Funcționarea Tribunalului.....	283
15.2.3.4. Procedura în fața Tribunalului.....	284
15.2.3.5. Competența Tribunalului.....	286
15.2.4. Tribunalul Funcției Publice.....	287
15.2.4.1. Constituirea și componența Tribunalului Funcției Publice.....	287
15.2.4.2. Organizarea Tribunalului Funcției Publice.....	288
15.2.4.3. Funcționarea Tribunalului Funcției Publice.....	290
15.2.4.4. Procedura în fața Tribunalului Funcției Publice.....	291
15.2.4.5. Competența Tribunalului Funcției Publice.....	293
CAPITOLUL 16 - BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ.....	294
16.1. Constituirea și evoluția Băncii Centrale Europene.....	294
16.2. Componenta și organizarea Băncii Centrale Europene.....	295
16.2.1. Aspecte generale.....	295
16.2.2. Consiliul guvernatorilor.....	295
16.2.2.1. Componentă.....	295
16.2.2.2. Desfășurarea reuniunilor Consiliului guvernatorilor.....	296
16.2.2.3. Responsabilitățile Consiliului guvernatorilor.....	299
16.2.3. Comitetul executiv.....	299
16.2.3.1. Componentă.....	299
16.2.3.2. Desfășurarea reuniunilor Comitetului executiv.....	300
16.2.3.3. Responsabilitățile Comitetului executiv.....	301
16.2.4. Consiliul general.....	301
16.2.4.1. Componentă.....	301
16.2.4.2. Desfășurarea reuniunilor Consiliului general.....	302
16.2.4.3. Responsabilitățile Consiliului General.....	303
16.2.5. Comitetele Eurosistemului/SEBC și unitățile operative din cadrul BCE.....	304
16.2.5.1. Aspecte generale.....	304
16.2.5.2. Comitetele Eurosistemului/SEBC.....	305
16.3. Misiunile Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC) și ale Eurosistemului.....	306

CAPITOLUL 17 - CURTEA DE CONTURI A UNIUNII EUROPENE	309
17.1. Constituirea și evoluția Curții de Conturi a Uniunii Europene.....	309
17.2. Componenta Curții de Conturi a Uniunii Europene și statutul membrilor acesteia.....	311
17.3. Organizarea Curții de Conturi a Uniunii Europene	312
17.3.1. <i>Aspecte generale</i>	312
17.3.2. <i>Procedura de alegere a președintelui Curții de Conturi a Uniunii Europene</i>	313
17.3.3. <i>Constituirea și organizarea camerelor din cadrul Curții de Conturi a Uniunii Europene</i>	313
17.3.4. <i>Comitetul administrativ al Curții de Conturi a Uniunii Europene</i>	315
17.3.5. <i>Secretarul general</i>	316
17.3.6. <i>Personalul Curții de Conturi a Uniunii Europene</i>	317
17.4. Funcționarea Curții de Conturi a Uniunii Europene.....	318
17.4.1. <i>Ședințele Curții și ale camerelor</i>	318
17.4.2. <i>Elaborarea, adoptarea și autentificarea deciziilor Curții de Conturi</i> ...	319
17.4.2.1. <i>Repartizarea competențelor</i>	319
17.4.2.2. <i>Procedura de adoptare a deciziilor Curții</i>	319
17.4.2.3. <i>Procedura de adoptare a deciziilor camerelor</i>	320
17.4.3. <i>Transmiterea, publicarea și difuzarea rapoartelor, a avizelor, a observațiilor și a declarațiilor de asigurare</i>	320
17.5. Misiunea și rolul Curții de Conturi a Uniunii Europene.....	322
CAPITOLUL 18 - ORGANE, SERVICII ȘI AGENȚII ALE UNIUNII EUROPENE.....	324
18.1. Organele consultative ale Uniunii Europene	324
18.1.1. <i>Aspecte generale</i>	324
18.1.2. <i>Comitetul Economic și Social European</i>	324
18.1.2.1. <i>Înființarea și evoluția Comitetului Economic și Social European</i>	324
18.1.2.2. <i>Componenta Comitetului Economic și Social European și statutul membrilor acestuia</i>	324
18.1.2.3. <i>Organizarea Comitetului Economic și Social European</i>	326
18.1.2.4. <i>Funcționarea Comitetului Economic și Social European</i>	331
18.1.2.5. <i>Atribuțiile Comitetului Economic și Social European</i>	334
18.1.3. <i>Comitetul Regiunilor al Uniunii Europene</i>	335
18.1.3.1. <i>Înființarea și evoluția Comitetului Regiunilor</i>	335
18.1.3.2. <i>Componenta Comitetului Regiunilor și statutul membrilor acestuia</i>	336
18.1.3.3. <i>Organizarea Comitetului Regiunilor</i>	337
18.1.3.4. <i>Administrația Comitetului Regiunilor</i>	341
18.1.3.5. <i>Atribuțiile Comitetului Regiunilor</i>	342
18.2. Organul de politică externă al Uniunii Europene: Serviciu European pentru Acțiunea Externă.....	343
18.2.1. <i>Înființarea Serviciului European pentru Acțiunea Externă</i>	343
18.2.2. <i>Sarcinile Serviciului European de Acțiune Externă</i>	343
18.2.3. <i>Cooperarea Serviciului European de Acțiune Externă</i>	344

18.2.4. Organizarea Serviciului European de Acțiune Externă	345
18.2.5. Accesul la documente, arhive și protecția datelor SEAE	348
18.3. Servicii interinstituționale ale Uniunii Europene	349
18.3.1. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene	349
18.3.1.1. Înființarea și evoluția Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene	349
18.3.1.2. Organizarea Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene	349
18.3.1.3. Competențele Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene	352
18.3.2. Oficiul European pentru Selecția Personalului	354
18.3.2.1. Înființarea și evoluția Oficiului European pentru Selecția Personalului	354
18.3.2.2. Organizarea și funcționarea Oficiului European pentru Selecția Personalului	354
18.3.2.3. Atribuțiile Oficiului European pentru Selecția Personalului	356
18.3.3. Școala Europeană de Administrație	357
18.3.3.1. Constituirea și organizarea Școlii Europene de Administrație	357
18.3.3.2. Organizarea activităților	358
18.3.3.3. Sarcinile Școlii Europene de Administrație	358
18.4. Agenții și alte organisme ale Uniunii Europene	359
18.4.1. Aspecte generale	359
18.4.2. Agențiile executive	359
18.4.3. Agențiile descentralizate	360
18.4.4. Agenții și organisme ale Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM)	366
18.4.5. Institutul European de Inovare și Tehnologie (European Institute of Innovation and Technology - EIT)	367

Partea a IV-a

POLITICI ȘI ACȚIUNI ALE UNIUNII EUROPENE

CAPITOLUL 19 - ASPECTE GENERALE PRIVIND POLITICILE ȘI ACȚIUNILE UNIUNII EUROPENE	371
19.1. Clarificări necesare privind politicile Uniunii Europene din perspectiva reformei realizate prin Tratatul de la Lisabona	371
19.1.1. Evoluția „comunitarizării” politicilor la nivelul Uniunii Europene	371
19.1.2. Dispoziții de aplicare generală ale tratatelor europene cu privire la politicile și acțiunile Uniunii Europene	372
19.2. Repartizarea competențelor între Uniunea Europeană și statele sale membre în cadrul politicilor europene	372
19.2.1. Limitele și condițiile exercitării competențelor	372
19.2.2. Categoriile și domeniile de competențe	373
19.2.3. Forme de cooperare consolidată	375

CAPITOLUL 20 - POLITICILE ȘI ACȚIUNILE INTERNE ALE UNIUNII

EUROPENE	376
20.1. Piața internă a Uniunii Europene și cele patru libertăți fundamentale.....	376
20.1.1. <i>Instituirea și evoluția pieței interne a Uniunii Europene</i>	376
20.1.2. <i>Principiile fundamentale ale pieței interne a Uniunii Europene</i>	379
20.1.3. <i>Libertățile fundamentale garantate în cadrul pieței interne a Uniunii Europene</i>	380
20.1.3.1. <i>Libera circulație a mărfurilor</i>	380
20.1.3.2. <i>Libera circulație a persoanelor</i>	385
20.1.3.3. <i>Libertatea de stabilire și libera circulație a serviciilor</i>	390
20.1.3.4. <i>Libera circulație a capitalurilor și plăților</i>	393
20.2. Uniunea Economică și Monetară (UEM)	397
20.2.1. <i>Evoluția conceptului de „uniune economică și monetară” europeană</i>	397
20.2.2. <i>Temeiul juridic al Uniunii Economice și Monetare în urma adoptării Tratatului de la Lisabona</i>	403
20.2.3. <i>Eforturi depuse la nivelul Uniunii Europene în vederea consolidării arhitecturii UEM</i>	406
20.3. Spațiul de libertate, securitate și justiție	409
20.3.1. <i>Aspecte generale privind spațiul de libertate, securitate și justiție</i>	409
20.3.2. <i>Politicile Uniunii privind controlul la frontiere, dreptul de azil și imigrarea</i>	410
20.3.3. <i>Cooperarea judiciară în materie civilă</i>	412
20.3.4. <i>Cooperarea judiciară în materie penală</i>	414
20.3.5. <i>Cooperarea polițienească</i>	416
20.4. Agricultură și pescuitul.....	417
20.4.1. <i>Aspecte generale</i>	417
20.4.2. <i>Temeiul juridic al politicii agricole comune a Uniunii Europene</i>	417
20.4.3. <i>Direcții de dezvoltare ale politicii agricole comune a Uniunii Europene în perioada 2014 -2020</i>	419
20.5. Politica Uniunii Europene în domeniul transporturilor	421
20.5.1. <i>Temeiul juridic al politicii Uniunii Europene în domeniul transporturilor</i>	421
20.5.2. <i>Pregătirea spațiului european al transporturilor pentru viitor</i>	422
20.6. Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	423
20.6.1. <i>Aspecte generale</i>	423
20.6.2. <i>Conținutul politicii în domeniul concurenței</i>	424
20.6.2.1. <i>Reguli de concurență aplicabile întreprinderilor</i>	424
20.6.2.2. <i>Reguli aplicabile ajutoarelor de stat</i>	425
20.7. Ocuparea forței de muncă.....	426
20.8. Politica socială a Uniunii Europene.....	427
20.9. Educația, formarea profesională, tineretul și sportul	429
20.10. Cultura	430
20.11. Sănătatea publică	431
20.12. Protecția consumatorilor.....	432
20.13. Politica industrială	432

20.14. Politica energetică.....	433
20.15. Politica de mediu	433
20.16. Protecția civilă	434
20.17. Cooperarea administrativă.....	435
CAPITOLUL 21 - ACȚIUNEA EXTERNĂ A UNIUNII EUROPENE.....	436
21.1. Considerente generale privind acțiunea externă a Uniunii Europene.....	436
21.2. Politica Externă și de Securitate Comună (PESC)	437
21.3. Politica Europeană de Securitate și Apărare Comună (PESA).....	441
21.4. Politica Comercială Comună	442
21.5. Cooperarea cu țările terțe și ajutorul umanitar	443
21.6. Măsurile restrictive	445
21.7. Acordurile internaționale.....	445
21.8. Relațiile Uniunii cu organizațiile internaționale și cu țările terțe. Delegațiile Uniunii	447
21.9. Clauza de solidaritate.....	447
BIBLIOGRAFIE.....	449